בס"ד "ה' אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ" (תהילים ח' י')

פַּרְשַׁת הַשָּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא — כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:54

ערש"ק יד' אדר א' תשע"ד (14.2.14) © יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:03 (ר"ת 18:39)

הַפְטָרָה: "וַיִּשְׁלַח אַחְאָב" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת...כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ"

מְבוֹאָר בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְהֶאֱרִיכוּ בְּזֶה הַמְּקוּבָּלִים, שֶׁעַל–יְדֵי יִחוּד הֶחָתָן וְהַכַּלָּה בָּעוֹלָם הַזֶּה, נַעֲשָׂה יִחוּד לְמַעְלָה בֵּין הקב"ה לְבֵין הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה. וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִידּוּר "קוֹל יַעֲקֹב" לְהרה"ק הַמְּקוּבָּל הָאֱלֹקִי מהר"י קָאפִּיל (דף צב'): "הִנֵּה כְּבָר נוֹדָע, כִּי כַּוָּנַת הַמִּצְוֹת (הִיא שֶׁ)בְּעוֹבָדָא דִלְתָתָא אִיתְעָר עוֹבָדָא לְעֵילָא(=הִתְעוֹרְרוּת לְמָטָה גּוֹרֶמֶת לְהִתְעוֹרְרוּת לְמַעְלָה). כִּי (לְ)כָל מִצְוָה יֵשׁ...שֹׁרֶשׁ לְמַעְלָה...וְכָל מִצְוָה יֵשׁ לָהּ צִינּוֹר מְיוּחָד, אֲשֶׁר עַל–יָדוֹ מַשְׁפִּיעַ זְעִיר אַנְפִּין(=הקב"ה) לְנוּקְבָא(=לַשְׁכִינָה). וְהִנֵּה, מִצְוַת נִישׂוּאִין הִיא, כִּי חָתָן וְכַלָּה הוּא דּוּגְמַת זְעִיר אַנְפִּין וְנוּקְבָא(=הקב"ה וְהַשְׁכִינָה), שֶׁהֵם מַמָּשׁ חָתָן וְכַלָּה שֶׁל מַעְלָה, כַּנּוֹדָע. אִם כֵּן, הַמִּשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיסָם(=אֶת הֶחָתָן וְהַכַּלָּה) תַּחַת הַחוּפָּה, וּלְיַחֲדָם יַחַד, הֲרֵי הוּא מְעוֹרֵר יִחוּד שָׁלֵם....(בֵּין) זְעִיר אַנְפִּין וְנוּקְבָא(=הקב"ה וְהַשְׁכִינָה), וְפוֹתֵחַ (אֶת) כָּל הַצִּינּוֹרוֹת...לָכֵן זֹאת הַמִּצְוָה(=הַכְנָסַת חָתָן וְכַלָּה לַחוּפָּה) – אֵין לָהּ שִׁיעוּר, וְהִיא נִכְלֶלֶת בִּגְמִילוּת חֲסָדִים שֶׁאֵין לָהּ שִׁיעוּר...וְלָכֵן צָרִיךְ לְהִיזָּהֵר בְּזֶה מְאֹד".

וְהִנֵּה, מָצִינוּ יְסוֹד גָּדוֹל בְּדִבְרֵי הרמ"א בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (או"ח הִלְכוֹת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, סִימָן תכו', ב'), בְּשֵׁם רַבֵּנוּ בַּחַיֵּי: "וְנוֹהֲגִין (בְּבִרְכַּת הַלְּבָנָה) לוֹמַר 'דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם'. (וְזֹאת, מִכֵּיוָן) שֶׁמַּלְכוּתוֹ נִמְשֶׁלֶת לַלְّבָנָה, וְעָתִיד לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל(=הַשְׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה) תַּחֲזוֹר לְהִדָּבֵק בְּבַעֲלָהּ, שֶׁהוּא הקב"ה, דּוּגְמַת הַלְּבָנָה, הַמִּתְחַדֶּשֶׁת עִם הַחַמָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: 'שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן ה'". וּלְכָךְ עוֹשִׂין שִׂמְחוֹת וְרִיקּוּדִין בְּקִידּוּשׁ הַחֹדֶשׁ(=הַלְּבָנָה), דּוּגְמַת שִׂמְחַת נִישׂוּאִין". נִמְצָאנוּ לְמֵדִים מִדְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהָרִיקּוּדִים לִפְנֵי הַכַּלָּה בְּשִׂמְחַת הַנִּישׂוּאִין, הֵם בִּבְחִינַת הָרִיקּוּד שֶׁרוֹקְדִים בְּעֵת קִידּוּשׁ הַלְּבָנָה, מִכֵּיוָן שֶׁהַלְּבָנָה רוֹמֶזֶת עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל(=הַשְׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה), שֶׁתַּחֲזוֹר לְהִדָּבֵק בְּבַעֲלָהּ, הוּא הקב"ה. וּמִזֶּה נִשְׂכָּיל שֶׁגַּם הַכַּלָּה בְּשִׂמְחַת הַחֲתוּנָה רוֹמֶזֶת עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְהָרִיקּוּדִים לִפְנֵי הַכַּלָּה הֵם כְּדֵי לְעוֹרֵר שִׂמְחָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁתַּחֲזוֹר לְהִדָּבֵק בְּבַעֲלָהּ, הוּא הקב"ה. נִמְצָא לְפִי זֶה, כִּי בְּכָל שִׂמְחַת חָתָן וְכַלָּה כָּאן בָּעוֹלָם הַזֶּה, מְעוֹרְרִים אֶת שִׂמְחַת הֶחָתָן וְהַכַּלָּה לְמַעְלָה(=בֵּין הקב"ה לְבֵין כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל).

(וְרָאוּי לְהוֹסִיף, שֶׁהִנֵּה כָּתוּב בַּגְּמָרָא (כתובות יז'): "כֵּיצַד מְרַקְּדִין לִפְנֵי הַכַּלָּה?" דְּהַיְנוּ אֵיךְ "מְרַקֵּד–דִּין" – אֵיךְ מְמָרְקִים(=מְנַקִּים) אֶת הַדִּין? וְהַתְּשׁוּבָה לְכָךְ הִיא "לִפְנֵי הַכַּלָּה", כַּאֲשֶׁר מְרַקְּדִין וּמְשַׂמְּחִים אֶת הַכַּלָּה, הִנֵּה עַל–יְדֵי כָּךְ מְמָרְקִים(=מְנַקִּים) אֶת הַדִּין).

וּבְעִנְיָן זֶה, כָּתַב הַ"אָבוּדְרָהֶם" (סֵדֶר מַעֲרִיב שֶׁל שַׁבָּת): "...מָה רָאוּ חֲכָמִים לְתַקֵּן בְּשַׁבָּת שָׁלֹשׁ תְּפִילוֹת שׁוֹנוֹת זוֹ מִזּוֹ – 'אַתָּה קִדַּשְׁתָּ', 'יִשְׂמַח מֹשֶׁה' וְ'אַתָּה אֶחָד' – וּבְיוֹם טוֹב לֹא תִּקְּנוּ, אֶלָּא אַחַת – 'אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ' – לְעַרְבִית, לְשַׁחֲרִית וּלְמִנְחָה?

וְיֵשׁ לוֹמַר, מִפְּנֵי שֶׁשַּׁבָּת נִקְרֵאת כַּלָּה, וְהקב"ה נִקְרָא חָתָן. (וְעַל–כֵּן) תִּקְּנוּ (חז"ל) 'אַתָּה קִדַּשְׁתָּ', עַל שֵׁם הַקִּידּוּשִׁין שֶׁנּוֹתֵן הֶחָתָן לַכַּלָּה. וְאַחַר–כָּךְ 'יִשְׂמַח מֹשֶׁה', עַל שֵׁם שִׂמְחַת הֶחָתָן וְהַכַּלָּה. וְאַחַר–כָּךְ 'מוּסָף', עַל שֵׁם הַתּוֹסָפוֹת שֶׁמּוֹסִיף הֶחָתָן עַל כְּתוּבַּת הַכַּלָּה, אוֹ...עַל שֵׁם שֶׁמַּקְרִיבִין קָרְבָּנוֹת, כְּעֵין סְעוּדַת מִצְוָה. וְאַחַר–כָּךְ 'אַתָּה אֶחָד', עַל שֵׁם שֶׁמִּתְיַחֵד הֶחָתָן עִם הַכַּלָּה".

וְהַמַּשְׂכִּיל יָבִין, כִּי כַּוָּנָתוֹ שֶׁל הָ"אָבוּדְרָהֶם" הִיא עַל הַיִּחוּד בֵּין הקב"ה לְבֵין כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל(=הַשְׁכִינָה) – יִחוּד שֶׁנַּעֲשָׂה בְּשַׁבָּת קֹדֶשׁ. וְהִנֵּה, הַיִּחוּד בֵּין הקב"ה לְבֵין כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת נִרְמָז בַּכָּתוּב בְּשַׁבָּת (שמות לא', יז'): "בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם".

וּמְבוֹאָר בַּמִּדְרָשׁ (יַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי "כִּי תִשָּׂא" רמז שצא'): "אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא: כּוּתִי(=גּוֹי) שֶׁשָּׁמַר אֶת הַשַּׁבָּת, עַד שֶׁלֹּא קִבֵּל אֶת הַמִּילָה – חַיָּב מִיתָה...(וְזֹאת, מִכֵּיוָן) (שֶׁ)בְּנוֹהֵג שֶׁבָּעוֹלָם מֶלֶךְ וּמַטְרוֹנָא(=וְהַמַּלְכָּה) שֶׁיּוֹשְׁבִין וּמְשִׂיחִין זֶה עִם זֶה, מִי שֶׁבָּא וּמַכְנִיס רֹאשׁוֹ בֵּינֵיהֶם, אֵינוֹ חַיָּב מִיתָה? כָּךְ הַשַּׁבָּת הִיא (אוֹת) בֵּין הקב"ה וּבֵין יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: 'בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם'. לְפִיכָךְ כּוּתִי שֶׁבָּא וּמַכְנִיס עַצְמוֹ בֵּינֵיהֶם חַיָּב מִיתָה".

מִכָּל זֶה נִמְצָא, שֶׁהַיִּחוּד לְמַעְלָה, בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים – בֵּין **הקב"ה** וְ**הַשְּׁכִינָה** הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא שֹׁרֶשׁ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל – הוּא **בְּשַׁבָּת** קֹדֶשׁ. וּמִטַּעַם זֶה קָבְעוּ חז"ל (כתובות סב'): "עוֹנָה שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְעֶרֶב שַׁבָּת". שֶׁכֵּן, הַזְּמַן הַזֶּה שֶׁל **הַשַּׁבָּת** הוּא חָשׁוּב מְאֹד, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת. וְזֹאת, מִכֵּיוָן שֶׁגַּם בְּשַׁבָּת לְמַעְלָה זֶה זְמַן הַיִּחוּד בֵּין **הקב"ה** לְבֵין **הַשְּׁכִינָה** הַקְּדוֹשָׁה. וְלָכֵן, עוֹנָתָם שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הִיא בְּעֶרֶב שַׁבָּת קֹדֶשׁ. וְזֶהוּ שֶׁכָּתַב הָ"אָבוּדְרָהָם", שחז"ל תִּקְנוּ אֶת כָּל תְּפִילוֹת הַשַּׁבָּת ('**אַתָּה** קִדַּשְׁתָּ', 'יִשְׂמַח מֹשֶׁה' וְ'**אַתָּה אֶחָד**') כְּנֶגֶד הַקִּידּוּשִׁין וְהַיִּחוּד שֶׁל **הקב"ה** וְ**הַשְּׁכִינָה** – יִחוּד שֶׁנַּעֲשָׂה **בְּשַׁבָּת** קֹדֶשׁ.

וְהִנֵּה, כְּבָר אָמַרְנוּ, שֶׁעַל–יְדֵי יִחוּד הֶחָתָן וְהַכָּלָה כָּאן בָּעוֹלָם הַזֶּה, נַעֲשָׂה יִחוּד חָתָן וְכָלָה גַּם לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם, בֵּין **הקב"ה** לְבֵין **הַשְּׁכִינָה** הַקְּדוֹשָׁה. וְלָכֵן, אוֹמֵר הרה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן, כִּי פְּעוּלַּת הָרִיקּוּד – מָה שֶׁמְּרַקְּדִין לִפְנֵי הַכָּלָה, שֶׁקּוֹפְצִים כְּלַפֵּי **מַעְלָה**, וְיוֹרְדִים **לְמָטָה** וְחוֹזֵר חָלִילָה – הִיא כְּדֵי לְרַמֵּז שֶׁשִּׂמְחַת הֶחָתָן וְהַכָּלָה הִיא שִׂמְחָה כְּפוּלָה. שֶׁהֲרֵי, יֵשׁ יִחוּד **לְמָטָה** וְיִחוּד **לְמַעְלָה**. וְעַל–כָּךְ אָמְרוּ חז"ל (בַּזִּימּוּן בִּבְרִכַּת הַמָּזוֹן, לְאַחַר סְעוּדָה עִם הֶחָתָן וְהַכָּלָה) "שֶׁהַשִּׂמְחָה בִּמְעוֹנוֹ". וְזֹאת, מִכֵּיוָן שֶׁעִיקַּר הַשִּׂמְחָה הִיא בִּמְעוֹנוֹ שֶׁל **הקב"ה**, בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים, שֶׁשָּׁם נַעֲשָׂה יִחוּד **הקב"ה** עִם **הַשְּׁכִינָה** הַקְּדוֹשָׁה. וְלָכֵן מַזְכִּירִים אֶת הַשֵּׁם "**שַׁבָּת**", כְּשֶׁמְּרַקְּדִים לִפְנֵי הַכָּלָה – כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת הַיִּחוּד הָעֶלְיוֹן, שֶׁנַּעֲשָׂה בְּשַׁבָּת קֹדֶשׁ. (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהרה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"וַיִּפֹּל מִן הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ"

עַל פָּסוּק זֶה מָצִינוּ מִדְרָשׁ פְּלִיאָה: "הָדָא הוּא דִכְתִיב(=זֶהוּ שֶׁכָּתוּב): 'חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר'". וְצָרִיךְ לְהָבִין, מָה הַקֶּשֶׁר שֶׁל פָּסוּק זֶה לְמוֹתָם שֶׁל כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ **בָּעֵגֶל הָעֵגֶל**?

מַסְבִּיר זֹאת הַגָּאוֹן רַבִּי אֵלִיָּהוּ מִוִילְנָא בְּאוֹרַח מַבְרִיק: נֶאֱמַר בְּמְגִילַת קֹהֶלֶת (ז', כ"ח): "אָדָם אֶחָד מֵאֶלֶף מָצָאתִי וְאִשָּׁה בְכָל אֵלֶּה לֹא מָצָאתִי". מֵעִיר עַל–כָּךְ הַמִּדְרָשׁ: "אֶחָד מֵאֶלֶף", זֶה מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל. וְכַוָּנַת הַמִּדְרָשׁ הִיא, שֶׁאֶחָד מֵאֶלֶף מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִכְשְׁלוּ **בְּחֵטְא הָעֵגֶל**. "וְאִשָּׁה בְכָל אֵלֶּה לֹא מָצָאתִי" – לֹא נִמְצְאָה אִשָּׁה אַחַת שֶׁאָמְרָה: "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם". כְּלוֹמַר, שֶׁהַנָּשִׁים לֹא חָטְאוּ כְּלָל **בְּחֵטְא הָעֵגֶל**.

וְהִתְקָשׁוּ חַכְמֵי הַמִּדְרָשׁ עַל כָּךְ. שֶׁכֵּן, מָצִינוּ, שהקב"ה דָן אֶת בְּרִיּוֹתָיו "מִידָּה כְּנֶגֶד מִידָּה" (מִשְׁנָה סוֹטָה א', ז'). אִם כָּךְ, וְחָטְאוּ בְּעֵשֶׂת הָעֵגֶל רַק אֶחָד מִכָּל אֶלֶף, מַשְׁמָע שֶׁצְּרִיכִים לְהַעֲנִיש כָּאן שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ בִּלְבָד (עֵשִׂירִית הָאָחוּז מִשִּׁשִּׁים רִיבּוֹא יוֹצְאֵי מִצְרָיִם). וּמַדּוּעַ נָפְלוּ בִּידֵי בְּנֵי לֵוִי לֹא פָּחוֹת מִשְּׁלֹשֶׁת אַלְפֵי נְפָשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל? עַל–כָּךְ הֵשִׁיב הַמִּדְרָשׁ בְּהֶבְאַת הַכָּתוּב: "חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר(=הָעֵגֶל)".

בְּכָךְ בִּקְשׁוּ חַכְמֵי הַמִּדְרָשׁ לְהַטְעִים, שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִידּוֹנוּ עַל **חֵטְא הָעֵגֶל** כִּדְיָן– "טוֹבֵחַ וּמוֹכֵר", הַמְּשַׁלֵּם פִּי חֲמִשָּׁה מֵעֵרֶךְ הַגְּנֵיבָה (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מָכְרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר"). מִשּׁוּם כָּךְ נָפְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל לְמָחֳרַת **חֵטְא הָעֵגֶל** "כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ" – פִּי חֲמִשָּׁה בִּדְיּוּק מִמִּסְפַּר **הַחוֹטְאִים** בְּקֶרֶב הָעָם.

"זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֹבֵר עַל הַפְּקֻדִּים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל..."

פַּעַם נִזְדַּמֵּן רַבִּי יִצְחָק אֶלְחָנָן לְבֵיתוֹ שֶׁל גְּבִיר קַמְצָן, לְצֹרֶךְ מַגְבִּית חֲשׁוּבָה, שֶׁעָרַךְ בְּאוֹתוֹ זְמַן. אוּלָם הַגְּבִיר לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִתְגַּבֵּר עַל יֵצֶר הַקַּמְצָנוּת שֶׁבּוֹ, וְחֵרֶף הוֹפָעַת הָרַב בְּבֵיתוֹ סֵרֵב לִתְרוֹם לַמַּגְבִּית, בְּטַעֲנָה שֶׁאֵינוֹ מְחוּיָב בְּמַתָּן צְדָקָה, כֵּיוָן שֶׁהוּא קוֹבֵעַ עִתִּים לַתּוֹרָה שָׁעוֹת אֲחֻדּוֹת בְּכָל יוֹם. וְהוֹסִיף הַגְּבִיר וְאָמַר: "לְדַעְתִּי, נִקְבְּעָה הַצְּדָקָה בִּשְׁבִיל פּוֹשְׁעִים וְעוֹזְבֵי עֲבֵירָה, כַּכָּתוּב: 'זֶה יִתְּנוּ כָּל **הָעֹבֵר** עַל הַפְּקֻדִּים...' - מַשְׁמָע מִכָּאן: רַק **עוֹבְרֵי** עֲבֵירָה מְחוּיָבִים בְּמִצְוַת צְדָקָה".

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֶלְחָנָן לַגְּבִיר הַקַּמְצָן: "אַחֲרֵי מִלְחֶמֶת קְרִים עָבַר שָׂר הַצָּבָא הָרוּסִי בְּעָרֵי הַמְּדִינָה, וְעוֹרֵר אֶת הַתּוֹשָׁבִים שֶׁיִּנְדְּבוּ כְּסָפִים לְהַקָּמַת צִי לַמּוֹלֶדֶת. וְהִנֵּה, הֵגִיעַ שָׂר הַצָּבָא לִכְפָר אֶחָד, וְהָאִיכָּרִים שָׁם תָּרְמוּ לַמַּגְבִּית כְּפִי יְכוֹלְתָּם. לְפֶתַע, הִתְיַצֵּב בִּפְנֵי הָאוֹרֵחַ אִיכָּר אֶחָד, שֶׁנּוֹדָע בַּכְּפָר כְּעָנִי מָרוּד, וְהִכְרִיז קִבָּל-עָם וְעֵדָה: 'הִנְנִי מִנְדָּב לְמַעַן הַמּוֹלֶדֶת מֵאָה רוּבֶּל!'

תָּמְהוּ עַל-כָּךְ כָּל הַנּוֹכְחִים. שֶׁכֵּן, מִנַּיִן לַקַּבְּצָן סְכוּם נִכְבָּד של מֵאָה רוּבֶּל? הִסְבִּיר לָהֶם הָאִיכָּר: 'לֹא מִכְּבָר הִתְחַיַּבְתִּי בְּבֵית הַמִּשְׁפָּט בִּקְנָס של רוּבֶּל אֶחָד, וְכֵיוָן שלא הָיָה לִי לְשַׁלֵּם את הַקְּנָס שֶׁהוּטַל עָלַי, הֵמִירוּ לִי את הַתַּשְׁלוּם בְּשָׁבוּעַ מַאֲסָר. וְהִנֵּה עַתָּה, כְּשֶׁהַמּוֹלֶדֶת שֶׁלִּי בְּסַכָּנָה, מוּכָן אֲנִי לְקַבֵּל עָלַי מַאֲסָר של מֵאָה שָׁבוּעוֹת!' "סְבוּרֶנִי" - הִמְשִׁיךְ רַבִּי יִצְחָק אֶלְחָנָן, בְּהֲטִילוֹ מַבָּט זוֹעֵם בִּפְנֵי הַגְּבִיר - "שֶׁגַּם אַתָּה נוֹהֵג כְּאוֹתוֹ אִיכָּר שוֹטֶה. חוֹב כָּבֵד של הַצָּלַת נְפָשׁוֹת מְבֻקָּשׁ אַתָּה לִפְטוֹר בְּתַלְמוּד תּוֹרָה. עָנְיֵי יִשְׂרָאֵל, הַמְצָפִים לְכַסְפֵּי הַמַּגְבִּית, יִוָּשְׁעוּ מִתּוֹרָתְךָ בִּדְיּוּק כְּפִי שֶׁנּוֹשַׁע הַצִּי הָרוּסִי מִמַּאֲסָרוֹ של אוֹתוֹ אִיכָּר...! וְעוֹד עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי, כְּשֶׁפִּקֵּד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ את בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, לֹא מָנָה אוֹתָם לְפִי מִסְפַּר דַּפֵּי הַגְּמָרָא שֶׁלָּמְדוּ, אֶלָּא לְפִי הַשְּׁקָלִים שֶׁתָּרְמוּ...". שַׁבָּת שָׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לִשְׁמוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

בס"ד "ה' אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ" (תהילים ח' י')

פַּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא — כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:54

ערש"ק יד' אדר א' תשע"ד (14.2.14) © יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:03 (ר"ת 18:39)

הַפְטָרָה: "וַיִּשְׁלַח אַחְאָב" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו"

עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל אוֹמְרִים חז"ל, שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ צָפָה מֵרֹאשׁ בְּרוּחַ קוֹדְשׁוֹ שֶׁיִּשְׂרָאֵל בָּנָיו יַעֲשׂוּ עֵגֶל מַסֵּכָה וְיִשְׁתַּחֲווּ לוֹ, וְלָכֵן, כַּאֲשֶׁר עָקַד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, בִּקֵּשׁ שֶׁמַּעֲשֵׂה זֶה שֶׁל הָעֲקֵידָה יְעוֹרֵר **זְכוּת** עַל יִשְׂרָאֵל, וְהקב"ה יְרַחֵם עַל בָּנָיו. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב: "וַיִּקְרָא אַבְרָהָם...ה' יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר ה' יֵרָאֶה". דְּהַיְנוּ "וַיִּקְרָא אַבְרָהָם" – אַבְרָהָם קָרָא, וּבִקֵּשׁ מהקב"ה שֶׁ"בְּהַר ה' יֵרָאֶה" – שֶׁיִּרְאֶה אֶת מַעֲשֵׂה הָעֲקֵידָה (כַּאֲשֶׁר הָיָה מֹשֶׁה בְּהַר ה'/בְּסִינַי), וִירַחֵם עַל בָּנָיו.

פֵּירוּשׁ מָתוֹק מִדְּבָשׁ מֵבִיא עַל–כָּךְ הַגָּאוֹן רַבִּי שִׁמְעוֹן גַּבָּאי זצ"ל, וְאוֹמֵר, שֶׁדִּבְרֵי חז"ל אֵלּוּ רְמוּזִים בְּמַעֲשֵׂה הָעֲקֵידָה בַּפָּסוּק: "וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו". שֶׁכֵּן, צָרִיךְ לְהָבִין מָהוּ "אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ"?

וּפֵרֵשׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן גַּבָּאי וְאָמַר, שֶׁ"אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ" – צָרִיךְ לִרְאוֹת אֶת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבָּאוֹת אַחַר/אַחֲרֵי "נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ". וּבָדַק רַבִּי שִׁמְעוֹן וּמָצָא, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הַבָּאוֹת אַחַר "נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ" הֵן אוֹתִיּוֹת "**ס' בטח עגל**". הִנֵּה, לְאַחַר נ' (נֶאֱחַז) נִקְבַּל **ס'**, לְאַחַר א' (נֶאֱחַז) נִקְבַּל **ב'**, לְאַחַר ח' (נֶאֱחַז) נִקְבַּל **ט'**, וּלְאַחַר הָאוֹת ז' (נֶאֱחַז) נִקְבַּל **ח'**. הָרֵי לָנוּ "**ס' בטח**".

וְכֵן בַּמִּלָּה "סְבַךְ", לְאַחַר הָאוֹת ס' נִקְבַּל **ע'**, לְאַחַר הָאוֹת ב' נִקְבַּל **ג'** וּלְאַחַר הָאוֹת כ' נִקְבַּל **ל'**, וּבְיַחַד "**עֵגֶל**". הָרֵי לָנוּ שֶׁאַחַר אוֹתִיּוֹת "נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ" מִתְקַבֵּל "**ס' בֶּטַח עֵגֶל**". דְּהַיְנוּ, **ס'**(=שִׁשִּׁים) רִיבּוֹא יִשְׂרָאֵל בָּטְחוּ בָּעֵגֶל.

וְיֵשׁ לְהוֹסִיף שֶׁהַתֵּיבוֹת "אַיִל אַחַר" הֵן אוֹתִיּוֹת "י' **אֵל אַחֵר**". דְּהַיְנוּ, י' רוֹמֶזֶת לְ–יִשְׂרָאֵל **יָצְרוּ אֵל אַחֵר**, וְעָבְרוּ עַל (שֵׁמוֹת לד', יד') "כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר", לֹא עָלֵינוּ.

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ...מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה'...לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם"

עַל הַכָּתוּב, "זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֹבֵר עַל הַפְּקֻדִים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל...תְּרוּמָה לַה'", פֵּרֵשׁ רש"י זצ"ל: "'זֶה יִתְּנוּ' – הֶרְאָה לוֹ (הקב"ה לְמֹשֶׁה) מַטְבֵּעַ שֶׁל **אֵשׁ**, וּמִשְׁקָלָהּ מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, וְאָמַר לוֹ: כָּזֶה יִתְּנוּ".

וּמִקּוֹר הַדָּבָר בְּמִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא (נָשֹׂא, סִימָן יא'): "בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר הקב"ה לְמֹשֶׁה, 'וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַה'", אָמַר מֹשֶׁה (בִּתְמִיהָה): מִי יוּכָל לִתֵּן כֹּפֶר נַפְשׁוֹ?...אָמַר רַבִּי מֵאִיר: נָטַל הקב"ה כְּמִין מַטְבֵּעַ שֶׁל אֵשׁ מִתַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד, וְהֶרְאָה לוֹ, לְמֹשֶׁה, וְאָמַר לוֹ: כָּזֶה יִתְּנוּ".

וְתָמְהוּ הַמְּפָרְשִׁים עַל–כָּךְ. שֶׁכֵּן, מַדּוּעַ הֶרְאָה הקב"ה לְמֹשֶׁה מַטְבֵּעַ שֶׁל **אֵשׁ** מִתַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד? וְכִי אֵין דֵּי מַטְבֵּעוֹת שֶׁל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בָּעוֹלָם הַזֶּה?

אֶלָּא, מוּבָא בַּסֵּפֶר "פְּנֵי מֵאִיר", שֶׁכְּמוֹ שֶׁמַּדְלִיקִים נֵר מִנֵּר, וְלֹא נֶחְסָר מֵהָאֵשׁ (שֶׁל הַנֵּר הָרִאשׁוֹן) מְאוּמָה, כָּךְ אָמַר הקב"ה לְיִשְׂרָאֵל: אִם אָדָם נוֹתֵן לִי לֹא יֶחְסַר מִמֶּנּוּ כְּלָל, בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁלּוֹקְחִים מֵהָאֵשׁ, וְלֹא נֶחְסָר מִמֶּנָּה כְּלוּם, כָּךְ מִנְּתִינַת צְדָקָה לֹא מַפְסִידִים, וְלֹא נֶחְסָר לָאָדָם כְּלָל.

וּכְבָר כָּתַב "בַּעַל הַטּוּרִים, עַל הַפָּסוּק 'וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַה'", שֶׁאֶת הַמִּלָּה "**וְנָתְנוּ**" אֶפְשָׁר לִקְרוֹא יָשָׁר וְהָפוּךְ(=גַּם מִיָּמִין לִשְׂמֹאל, וְגַם מִשְּׂמֹאל לְיָמִין). דָּבָר זֶה מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, שֶׁכָּל מָה שֶׁהָאָדָם נוֹתֵן לִצְדָקָה חוֹזֵר אֵלָיו בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר, וְהוּא אֵינוֹ חָסֵר מְאוּמָה מִקִּיּוּם מִצְוַת הַצְּדָקָה...

בַּסֵּפֶר "מִדְּבַר קְדֵמוֹת" לְהַחִיד"א זיע"א הוּא מֵבִיא רְאָיָה לְכָךְ. שֶׁכֵּן, הַמִּלָּה "צְדָקָה" בְּחִילּוּף אוֹתִיּוֹת א–ת ב–ש חוֹזֶרֶת וּמִתְקַבֶּלֶת גַּם כֵּן. הִנֵּה, הָאוֹת צ' מִתְחַלֶּפֶת עִם ה', הָאוֹת ד' מִתְחַלֶּפֶת עִם ק', הָאוֹת ק' מִתְחַלֶּפֶת עִם ד', וְהָאוֹת ה' מִתְחַלֶּפֶת עִם צ' – וְהָרֵי לָנוּ "צְדָקָה" בְּחֲזָרָה. וְזֹאת, כְּדֵי לְרַמֵּז לְךָ, כִּי אָדָם שֶׁנּוֹתֵן צְדָקָה מְקַבֵּל הוּא מִיָּד צְדָקָה מִשָּׁמַיִם, וּמְקַבֵּל אֶת כַּסְפּוֹ בְּחֲזָרָה...

וְעוֹד מוֹסִיף וְאוֹמֵר: מִכָּאן לָנוּ, כִּי הֶעָשִׁיר עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם הֶעָנִי, אַךְ גַּם הֶעָנִי עוֹשֶׂה צְדָקָה וְחֶסֶד עִם הֶעָשִׁיר, בְּלוֹקְחוֹ מִמֶּנּוּ צְדָקָה...

וְאִילוּ הַגָּאוֹן מִוִילְנָא זִיע"א פֵּרֵשׁ אֶת הַמִּלָּה "וְנָתְנוּ" עַל–פִּי דִּבְרֵי הַגְּמָרָא (שַׁבָּת קנא): "אָמַר רַבִּי חִיָּא לְאִשְׁתּוֹ: כְּשֶׁיָּבוֹא וְיִדְפּוֹק עָנִי בְּבֵיתֵינוּ, הַשְׁגִּיחִי וְתַקְדִּימִי לָתֵת לוֹ לֶחֶם, בִּשְׁבִיל שֶׁגַּם כָּךְ יִנְהֲגוּ עִם בָּנֵינוּ בְּמִקְרֶה שֶׁתִּהְיֶה בָּהֶם **עֲנִיּוּת** חָס וְשָׁלוֹם, כִּי גַּלְגַּל חוֹזֵר בָּעוֹלָם הוּא...

וְלָכֵן נִקְרָא "**וְנָתְנוּ**" יָשָׁר וְהָפוּךְ, לְרָמֵז שֶׁגַּם הַנּוֹתֵן יִתָּכֵן וְיִצְטָרֵךְ שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ. אֲבָל, מִסִּים הגר"א וּמִצְּיֵן, שֶׁהַטַּעַם עַל הַתֵּיבָה "וְנָתְנוּ" הוּא "קַדְּמָא וְאַזְלָא". וְזֹאת, כְּדֵי לוֹמַר לְךָ שֶׁעִם כָּל זֹאת, מִי שֶׁ"קַדְּמָא"(=**מַקְדִּים**) לַעֲשׂוֹת וְלָתֵת צְדָקָה, אָזַי "אַזְלָא"(=**יֵלֶךְ**) – עַל–יְדֵי כָּךְ תֵּלֵךְ **הָעֲנִיּוּת** מִמֶּנּוּ וּמִבָּנָיו, כֵּיוָן שֶׁגָּדוֹל הוּא כֹּחַ הַצְּדָקָה, וְעַל–יְדֵי הַצְּדָקָה לֹא יְסוֹבֵב הַגַּלְגַּל חֲזָרָה, וְלֹא תִּהְיֶה עֲנִיּוּת בְּצֶאֱצָאָיו...

"לָמָּה ה' יֶחֱרֶה אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה"

אָמְרוּ חז"ל (עֲבוֹדָה זָרָה ד'): "אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: לֹא עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת **הָעֵגֶל** – אֶלָּא (כְּדֵי) לָתֵת פִּתְחוֹן–פֶּה לְבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה"(=שֶׁאֲפִילוּ עַל **חֵטְא** חָמוּר זֶה שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה ה' יִתְבָּרַךְ סוֹלֵחַ). וּפֵרֵשׁ רש"י: "כְּלוֹמַר, גִּבּוֹרִים וְשָׁלִיטִים בְּיִצְרָם הָיוּ (יִשְׂרָאֵל)...אֶלָּא גְּזֵירַת הַמֶּלֶךְ (הקב"ה) הָיְתָה לִשְׁלוֹט בָּהֶם, כְּדֵי לִיתֵּן פִּתְחוֹן–פֶּה(=אֶפְשָׁרוּת) לְבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה (לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה). שֶׁאִם יֹאמַר הַחוֹטֵא: לֹא אָשׁוּב, שֶׁלֹּא יְקַבְּלֵנִי(=כֵּיוָן שֶׁבֶּטַח לֹא יְקַבְּלֵנִי ה') – (אָזַי) אוֹמְרִים לוֹ: צֵא וּלְמַד מִמַּעֲשֵׂה הָעֵגֶל – שֶׁכָּפְרוּ (יִשְׂרָאֵל) בַּה' (בְּחֵטְא חָמוּר זֶה שֶׁל **עֲבוֹדָה זָרָה**), (וּבְכָל זֹאת) וְנִתְקַבְּלוּ בִּתְשׁוּבָה".

עַל–פִּי הָאָמוּר, יָאִיר לָנוּ לְהָבִין מָה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְהקב"ה: "לָמָּה ה' יֶחֱרֶה אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה". וְכִי מָה הַשְּׁאֵלָה שֶׁל מֹשֶׁה "לָמָּה ה' יֶחֱרֶה אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ"? וְכִי מֹשֶׁה לֹא יוֹדֵעַ שֶׁיִּשְׂרָאֵל עָשׂוּ עֵגֶל מַסֵּכָה וְאָמְרוּ "**אֵלֶּה** אֱלֹקֶיךָ יִשְׂרָאֵל"?

אֶלָּא, אוֹמֵר מֹשֶׁה לְהקב"ה: הָרֵי כְּשֶׁהָיוּ עָם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם שִׁלַּחְתָּנִי בִּדְחִיפוּת לְהוֹצִיאָם מִשָּׁם, "לִשְׁלוֹף" אוֹתָם בְּמְהִירוּת מִטּוּמְאַת מִצְרַיִם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְּלוּ בְּשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים חָלִילָה. וְאַף בִּיצִיאָה עַצְמָהּ כָּל הַמַּהֲלָךְ שֶׁל עֶרֶב פֶּסַח הָיָה בְּחִיפָּזוֹן, הַבָּשָׂר נֶאֱכָל בִּהְיוֹתוֹ צְלִי אֵשׁ, כֵּיוָן שֶׁכָּךְ הוּא קָל וְמָהִיר לְבִישׁוּל. צוּרַת הָאֲכִילָה הָיְתָה אַף הִיא בְּמְהֵרָה – "וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֵּלְכֶם בְּיָדְכֶם" – מְזוּמָנִים לַדֶּרֶךְ. " וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן" בִּבְהָלָה וּבִמְהִירוּת, שֶׁהָרֵי "פֶּסַח הוּא לַה'". וְגַם הַזְּמַן שֶׁהוּקְצַב לַאֲכִילָה קָצָר הָיָה.

אִם כָּךְ, שׁוֹאֵל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת הקב"ה: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָרֵי כְּשֶׁהוֹצֵאתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הִשְׁגַּחְתָּ עָלֵינוּ שֶׁלֹּא נִתְמָהְמֵהָ, וְהֵאָצְתָּ בָּנוּ כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּשְׁתָּקְעֶנָה נִשְׁמוֹתֵינוּ, חָס וְשָׁלוֹם, בְּבִיצַת טוּמְאַת מִצְרַיִם. אָז מַדּוּעַ כָּעֵת, כְּשֶׁהָיִיתִי אֶצְלְךָ בְּהַר סִינַי, לֹא הֵאָצְתָּ בִּי לָרֶדֶת לְעַם יִשְׂרָאֵל!? וְהָרֵי אִם הָיִיתָ שׁוֹלֵחַ אוֹתִי כְּמָה שָׁעוֹת לִפְנֵי כֵּן, לֹא הָיָה הָעֵגֶל הַזֶּה!

אֶלָּא, מִכָּאן אָנוּ לְמֵדִים, שֶׁהָיְתָה בְּמַעֲשֵׂה הָעֵגֶל גְּזֵירַת הַמֶּלֶךְ(=הקב"ה) לְהוֹרוֹת/לְהוֹדִיעַ דֶּרֶךְ תְּשׁוּבָה לָרַבִּים, וְלֹא הָיוּ בְּחֵטְא זֶה זְדוֹן–לֵב אוֹ קָשִׁיוּת עוֹרֶף שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן שׁוֹאֵל מֹשֶׁה "לָמָּה ה' יֶחֱרֶה אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ (יִשְׂרָאֵל)?" סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה!

"וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה"

פַּעַם סִפֵּר הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מָרְדְּכַי זִיע"א: מֵאָז פְּטִירַת אָבִי, הרה"ק רַבִּי נַחוּם "הַמָּאוֹר עֵינַיִם" זִיע"א, נוֹהֵג אָבִי לָבוֹא אֵלַי מִידֵי לַיְלָה וּלְגָלוֹת לִי רָזִין דְּאוֹרַיְתָא. וְהִנֵּה, בַּשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנָה אֶרֶע שֶׁבְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעִים יוֹם תְּמִימִים לֹא בָּא אֵלַי אָבִי לְפָקְדֵנִי. נָגַע הַדָּבָר מְאֹד לְלִבִּי, בָּדַקְתִּי אֶת כָּל אֵיבָרַי, פִּשְׁפַּשְׁתִּי בְּכָל מַעֲשַׂי, וְלֹא מָצָאתִי שׁוּם סִיבָּה אוֹ פְּגָם שֶׁבִּגְלָלוֹ אֶעֱנַשׁ. צַמְתִּי וְסִיגַפְתִּי אֶת עַצְמִי, הִתְפַּלַּלְתִּי וּבָכִיתִי הַרְבֵּה, אַךְ לַשָּׁוְא.

וְהִנֵּה, בְּמִלֹּאוֹת אַרְבָּעִים יוֹם נִגְלָה אֵלַי אָבִי וְאָמַר לִי: מַדּוּעַ תַּרְעִיש עוֹלָמוֹת? שׁוּם סִיבָּה לֹא הָיְתָה מִצִּידְךָ, אֶלָּא שֶׁלִּפְנֵי אַרְבָּעִים יוֹם נִפְטַר צַדִּיק אֶחָד, הרה"ק רַבִּי דָּוִד מִלְּלוֹב זִיע"א, וְהִכְרִיזוּ בַּשָּׁמַיִם כִּי כָּל נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים יִתְכַּנְּסוּ לִשְׁמוֹעַ אֶת דְּרָשָׁתוֹ שֶׁל רַבִּי דָּוִד וְאַף אַחַת לֹא תָּשׁוּט בְּעוֹלָמוֹת אֲחֵרִים כָּל זְמַן דְּרָשָׁתוֹ. וְהוּא דָּרַשׁ בְּגַן עֵדֶן אַרְבָּעִים יוֹם רְצוּפִים. זוֹ הָיְתָה הַסִּיבָּה שֶׁלֹּא בָּאתִי אֵלֶיךָ עַד הֵנָּה.

שַׁבָּת שָׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לִשְׁמוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!